

DE REIGERKOLONIE OP GROENEVELD

Het is alweer wat jaren geleden dat Staatsbosbeheer besluit het landgoed Groeneveld in Baarn te herstellen.

De doelstelling voor het park, is het zo goed mogelijk herstellen van de nog aanwezige parkelementen in de Engelse landschapsstijl met behoud van een aantal nog aanwezige cultuur elementen uit de Barok-periode.

Volgens S.B.B. zijn de bruine beuken welke in twee halve maan vormige elementen zijn gegroepeerd zeer bijzondere "Barok-elementen" van het park.

In deze elementen is nu juist een groot deel van de reigerkolonie gevestigd en S.B.B. besluit deze dan ook te verwijderen uit de bruine beuken.

In juni 1983 verzoekt de V.W.G., het S.B.B. de kolonie niet te verstoren. Volgens ons is de kans groot dat de kolonie verdwijnt of dat deze zich elders op het landgoed wederom in bruine beuken gaat vestigen.

Het S.B.B. antwoord door te wijzen op een proef die enkele jaren geleden genomen is en waarbij de reigers zich meer in het achter liggende park gedeelte gingen vestigen. Als broedvogel ging de reigerstand niet achteruit, integendeel. Deze proef heeft het S.B.B. ervan overtuigd, dat in het geval Groeneveld het verplaatsen van de kolonie in het belang van het park en de historische bruine beuken verantwoord is.

Niet gelukkig met dit antwoord, volgens ons is er sprake van een overtreding van de vogelwet, richten wij ons via een schrijven d.d. 30-1-1984 aan het ministerie van landbouw en visserij.

Wij willen van hen weten of S.B.B. de nodige vergunningen had en om welke redenen die vergunning verstrekt werd indien dit het geval was.

Van het ministerie kwam op 22-2-1984 het onderstaand antwoord terug: Voorzover ik heb kunnen nagaan, is door de Commissaris der Koningin in de provincie Utrecht geen vergunning verleend voor het verstoren van nesten van Blauwe reigers in het park Groeneveld te Baarn. Navraag dezerzijds heeft uitgezeten, dat er indertijd nesten van Blauwe reigers zijn verwijderd buiten de broedtijd. Er kan dan naar mijn mening niet gesproken worden van verstoren van beschermde vogels, omdat verstoring vereist dat de nesten bewoond zijn c.q. eieren of jongen bevatten. Overigens wordt in het algemeen geen vergunning voor het doden of vangen of voor het verstoren van nesten van Blauwe reigers verleend, behalve in het geval van schade op viskwekerijen.

Omtrent de vraag of Blauwe reigers schade doen aan de bomen waarin zij hun nesten bouwen zijn de meningen verdeeld. Bekend is wel dat de bruine beuken kwetsbare bomen zijn, zodat de neiging bestaat deze tegen mogelijke schadelijke invloeden te beschermen. In dit licht bezien heb ik er vrede mee, dat men probeert de Blauwe reigers uit de rode beuken in het park te weren, zolang dat althans gebeurt zonder dat de vogelwet 1936 wordt overtreden of het voortbestaan van de kolonie in Groeneveld in gevaar wordt gebracht.

Op 20-4-1985 ontvangen wij het nu volgende rapport van Jaap Taapken en Edo Staal. Op verzoek van diverse milieu-organisaties en enkele dagbladen, geven wij hierbij de gang van zaken weer m.b.t. het recentelijk verwijderen van nesten van de Blauwe reiger op het landgoed "Groeneveld" te Baarn, eigendom van Staatsbosbeheer.

Op vrijdagmiddag 15 februari j.l. werd door Jaap Taapken, opsporingsambtenaar van het ministerie van landbouw en visserij, gezien dat door de Soester brandweer reiger nesten van de reigerkolonie op het landgoed "Groeneveld" uit de beuken werden gespoten op verzoek van Staatsbosbeheer.

Een medewerker van Staatsbosbeheer verzekerde Jaap Taapken dat daarvoor een vergunning zou zijn verleend, toen hij daarnaar vroeg, echter die vergunning zou op het bureau van Staatsbosbeheer te Utrecht zijn.

Bij navraag aan het ministerie, direktie natuur, milieu en faunabeheer, bleek er geen vergunning te zijn verstrekt en telefonisch werd Staatsbosbeheer verzocht deze aktiviteit te stoppen.

Op maandagmiddag 25 februari j.l. zag Jaap Taapken dat er opnieuw reigernesten uit de beuken gespoten waren en dat bleek alweer op 21 februari te zijn gebeurd, zoals Staatsbosbeheer bevestigde.

Ook deze keer vroeg Jaap Taapken om een schriftelijke vergunning, doch ook toen bleek die bij Staatsbosbeheer niet aanwezig te zijn.

Ook bij navraag aan het kabinet van de Commissaris van de Koningin te Utrecht, bleek dat van die zijde geen vergunning verleend was.

Op 23 maart j.l. vond een gesprek plaats tussen de opdrachtgever van het wegsputten van eerdergenoemde reigernesten (Staatsbosbeheer) en Jaap Taapken en Edo Staal, eveneens opsporingsambtenaar van het Ministerie van landbouw en visserij.

Tijdens dit gesprek is gebleken dat ook in voorgaande jaren nesten van de Blauwe-reiger uit de reigerkolonie op het landgoed "Groeneveld" te Baarn weggehaald zijn uit voorzorg dat dit schade zou kunnen aanbrengen aan vooral de rode beuken daar. Uit geen enkel onderzoek in Nederland is gebleken dat dit werkelijk het geval is en ook eerder genoemd ministerie is die mening toegedaan.

Staatsbosbeheer heeft de eerder genoemde data uitgezocht i.v.m. de bevroren toestand van de grond voor transport van de zware brandweerwagens.

Bovendien was Staatsbosbeheer van mening dat de reigernesten niet beschermd zouden zijn zolang er geen reigers op zaten.

Nesten van Blauwe reigers worden elk jaar opnieuw gebruikt en zijn dus permanente verblijfplaatsen voor deze vogels.

Ooievaars komen ook bijna altijd terug op hun eens gemaakte nest indien er niet verstoord wordt en dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld zangvogels die jaarlijks nieuwe nesten bouwen.

Blauwe reigers komen soms al in januari terug op de nesten maar dit jaar waren de reigers in februari al op hun nesten.

Beide opsporingsambtenaren stellen dat de reigernesten onaangeroerd dienen te blijven in de nestel-broedtijd.

In elk goed vogelboek staat ook vermeld dat de broedtijd van reigers al in februari begint.

Of de reigernesten ook na de nestel-broedtijd als "bewoond" dienen te worden beschouwd, stellen zij ter discussie.

De heren Taapken en Staal stellen vast dat:

Het verwijderen van eerdergenoemde reigernesten zonder vergunning is geschied en derhalve ongeoorloofd is geweest en dat na de eerste waarschuwing van het ministerie deze aktiviteiten gestopt hadden dienen te worden.

Personeel van Staatsbosbeheer verkeerde in de veronderstelling dat geen vergunning nodig was zolang zij geen reigers op de nesten hadden gezien.

De Soester en Baarnse brandweer waren in de veronderstelling dat er vergunning aanwezig was voor het verwijderen van de reigernesten en hen treft dan ook geen enkele blaam.

De opdrachtgever, het distriktshoofd terreinbeheer distrikt 2 van Staatsbosbeheer heeft beloofd dat er tijdens bovenstaande nestel-broedtijd geen nesten meer zullen worden verwijderd en bovendien dat er tijdens de gehele broedtijd niet meer gezaagd zal worden in de omgeving van de reigernesten indien dit enige verstoring teweeg zal brengen.

Indien dit wel gebeurt, zullen beide opsporingsambtenaren alsnog proces-verbaal opmaken, indien er ook nu geen vergunning daarvoor aanwezig is bij Staatsbosbeheer.

Van de zijde van Staatsbosbeheer gaat men accoord met bovenstaande tekst. Alleen zou men er aan toegevoegd willen hebben dat de dag vóór de tweede actie op 20 februari een ambtenaar van het ministerie telefonisch toestemming had verleend. Wat ons betreft kan er met mondelinge afspraken veel mis gaan. Bovendien gelden voor ons alleen schriftelijke vergunningen, die dan ook ter plaatse aanwezig moeten zijn.

Tot zover Jaap Taapken en Edo Staal